

Wstęp

Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości, „wszelkie opóźnienia w pasażerskim transporcie lotniczym, w szczególności duże, mogą powodować – ogólnie rzecz ujmując – powstanie dwóch rodzajów szkód. Z jednej strony zbyt długie opóźnienie powoduje szkody niemal identyczne dla wszystkich pasażerów, których naprawienie może przybrać formę ujednocionej i natychmiastowej pomocy lub opieki dla wszystkich poszkodowanych, np. w formie zapewnienia napojów orzeźwiających, posiłku, zakwaterowania i rozmów telefonicznych. Z drugiej strony pasażerowie mogą ponieść szkody indywidualne, związane z powodem odbywanej przez nich podróży, których naprawienie wymaga zindywidualizowanej oceny *a casu ad casum* rozmiaru spowodowanych szkód i może w konsekwencji stanowić wyłącznie przedmiot zindywidualizowanego świadczenia odszkodowawczego *a posteriori*” (wyr. TSWE z 10.1.2006 r., C-344/04 *The Queen v. Department for Transport*, EU:C:2006:10, pkt 43).

Od czasu wejścia w życie w 2005 r. przepisy rozporządzenie 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11.2.2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) Nr 295/91 (Dz.Urz. UE L Nr 46, s. 1) nie były nowelizowane, jednakże praktyka stosowania prawa, a w szczególności dorobek orzecznicy Trybunału Sprawiedliwości, spowodowały, iż wykładnia tego aktu uległa na przestrzeni lat znaczącym zmianom. Komentowane rozporządzenie – jako ustanowione przez organy wspólnotowe na podstawie norm kompetencyjnych zawartych w traktatach założycielskich Wspólnot Europejskich – jest źródłem prawa i jest stosowane bezpośrednio, co wynika wprost z art. 91 ust. 3 *in principio* Konstytucji RP (wyr. SN z 24.2.2016 r., I CNP 7/15, Legalis; wyr. WSA w Warszawie z 14.2.2018 r., VII SA/Wa 988/17, Legalis). W przypadku kolizji z ustawami polskimi ma przed nimi pierwszeństwo, o czym stanowi norma kolizyjna zawarta w art. 91 ust. 3 *in fine* Konstytucji RP [P. Winczorek, Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2.4.1997 r., Warszawa 2000, s. 118–119; K. Działocha, w: L. Garlicki (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. 1, Warszawa 1999, s. 6–10].

Niniejsze opracowanie ma na celu ułatwić rozumienie komentowanego aktu i ma służyć przede wszystkim praktykom. Jego zadaniem jest w głównej mierze przedstawienie dorobku orzecznictwa, w szczególności Trybu-

Wstęp

nału Sprawiedliwości, wzbogaconego o poglądy przedstawicieli literatury prawniczej, a także stanowisko autora przede wszystkim w kwestiach dotąd nieroztrząsanych w orzecznictwie oraz w kwestiach kontrowersyjnych. Przedstawienie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu jest o tyle istotne, iż sądy krajowe oraz inne organy państw członkowskich są związane dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości wykładnią określonych przepisów prawa unijnego i nie mogą dokonać wykładni prawa unijnego odmiennej od wykładni dokonanej przez Trybunał oraz nie powinny uwzględniać wcześniejszych ocen sądów krajowych, jeżeli oceny te nie są zgodne z tą wykładnią (wyr. WSA w Olsztynie z 14.12.2017 r., I SA/OI 845/17, Legalis, oraz wyr. WSA w Warszawie z 13.6.2012 r., VII SA/Wa 594/12, Legalis).

Komentarz uwzględnia stan prawny na dzień 1.6.2019 r.